

ADORAMUS TE 2 (1999), NR 1–4

Drugi rocznik słowackiego kwartalnika muzyczno-liturgicznego „Adoramus Te” stanowi w przeważającej części kontynuację ubiegłorocznych numerów (por. „Liturgia Sacra” 1999, nr 1, s. 173–176), zarówno w ogólnej strukturze głównych działów, jak i w treści poszczególnych artykułów.

W słowie wstępnym pierwszego numeru (1999, nr 1) należąca do rady redakcyjnej periodyku Viera Lukáčová wskazuje na najważniejsze inicjatywy muzyczne 1999 r., ogłoszonego oficjalnie przez Konferencję Biskupów Słowackich i tamtejszą Radę Ekumeniczną rokiem kultury chrześcijańskiej (*Rok kresťanskej kultúry na Slovensku nás vyzýva — k čomu?*).

Część artykułów formacyjnych rozpoczynają znane już z poprzedniego rocznika rozważania Antona Konečného związane z przygotowywanym wydaniem słowackiego śpiewnika liturgicznego (*Problematika slovenského liturgického spevníka*). Problematyka ta kontynuowana jest we wszystkich numerach prezentowanego rocznika. Autor omawia kolejno: teologię ludowych pieśni nabożnych i ich miejsce w zgromadzeniu liturgicznym (nr 1, s. 3–7), adaptację religijnych pieśni słowackich do liturgii, z wyszczególnieniem poszczególnych rodzajów śpiewów mszalnych (nr 2, s. 3–6), liturgiczne śpiewniki innych narodów: włoski (*Il canto nelle celebrazioni liturgiche*, 1989), czeski (*Mešni misál*, 1989), polski (*Śpiewnik liturgiczny*, 1991), węgierski (*Éneklő Egyház*, 1985) i niemiecki (*Gotteslob*, 1975), przedstawiając ich strukturę i zawartość (nr 3, s. 3–7) oraz — w ostatnim odcinku — źródła słowackiego śpiewnika liturgicznego, wyróżniając repertuar tradycyjny i nowo powstający (nr 4, s. 3–4). Dopełnienie tych rozważań stanowi omówienie ogólnych założeń, metod, teologicznych podstaw doboru repertuaru oraz stanu prac nad przygotowywanym wydaniem słowackiego śpiewnika (*Adaptácia piesni JKS. Teologické východiská prípravy Slovenského Liturgického Spevníka*, nr 4, s. 5–8).

Ubiegłoroczne rozważania na temat muzycznych posług liturgicznych kontynuuje również Amantius Akimjak (*Interpreti liturgickej hudby*). Poświęcone są one tym razem kantorowi (nr 1, s. 25–27), organiście (nr 2, s. 13–15, 25) oraz scholi i chórowi (nr 3, s. 25–28). W ostatnim numerze autor omawia stałe i zmienne śpiewy mszalne (nr 4, s. 25–27). Wszystkie te zagadnienia A. Akimjak rozważa w świetle obowiązującego aktualnie prawodawstwa liturgiczno-muzycznego, nie rezygnuje jednak z przytoczenia historycznych i teologicznych podstaw rozwoju poszczególnych funkcji. Warto też w tym miejscu podkreślić, iż Autor w znaczącym stopniu wykorzystuje literaturę polskojęzyczną (głównie prace ks. I. Pawlaka).

Podobnie jak w ubiegłym roku, w każdym numerze znajdujemy artykuły o tematyce organowej. W numerze pierwszym zamieszczono rozmowę Ivety Sestrienkovej ze znanym słowackim organistą i organologiem Marianem Alojzým Mayerem na temat organów historycznych, ich dokumentacji, rekonstrukcji i dalszej pielęgnacji (nr 1, s. 10–13). W kolejnym numerze Stanislav Šurin przypomina wiedeń-

skiego organmistrza okresu wczesnego baroku Johanna Wöckherla, który działał również na Słowacji i Morawach (nr 2, s. 11–12). Trzeci numer — w cyklu poświęconym sławnym organom na Słowacji — przynosi opis instrumentu kościoła Św. Stefana w Modre (Mayer Marian Alojz, *Organ v rimskokatolíckom kostole sv. Štefana kráľ'a v Modre*, nr 3, s. 14–15). Wreszcie w numerze ostatnim omawianego periodyku ten sam autor prezentuje organy w kościele Przemienienia Pańskiego w Pezinku (*Organ v kostole Premenenia Pána, nazývanom aj „Dolný” kostol v Pezinku*, nr 4, s. 13–15). W pierwszym przypadku są to dwumanuałowe organy firmy Rieger z Krnova (op. 15 z 1875 r.), w drugim natomiast odrestaurowany instrument Jána Wiesera z 1662 r., przy renowacji którego (w latach 1954–1957) nie zostały, niestety, ściśle zachowane wymogi historycznej rekonstrukcji.

Od numeru drugiego omawianego rocznika o. Ambróz M. Štrbák z zakonu ojców premonstratensów, omawia w przystępny (popularnonaukowy) sposób podstawy teorii i dziejów chorału gregoriańskiego, opierając się na tradycji benedyktyńskiej (wykorzystuje głównie literaturę niemieckojęzyczną). Autor przedstawia najpierw powstanie monodii liturgicznej, ze zwróceniem uwagi na najważniejsze ośrodki jej rozwoju i wskazaniem najstarszych źródeł (*Vznik gregoriánskeho chorálu*, nr 2, s. 8–10). Następnie omawia najistotniejsze zagadnienia związane z rozwojem śpiewu gregoriańskiego (*Vývoj gregoriánskeho chorálu*), jak: kształtowanie się notacji (nr 3, s. 7–10), sekwencje i tropy (nr 4, s. 11–12).

Dopełnienie części historycznej stanowi artykuł Pavola Zemko (*Sasínkov prínos pre cirkevnú hudbu*), który kreśli sylwetkę o. Franco Vítazoslava Sasinka (1830–1914) — znanego kaznodziei i historyka zakonu franciszkańskiego, a równocześnie autora tekstów pieśni i wydawcy śpiewnika katolickiego opublikowanego w 1858 r. (nr 1, s. 7–9).

Na uwagę zasługuje ponadto bardzo ciekawy, godny specjalnego polecenia, artykuł prof. dr. Johannes Trummera z Grazu na temat znaczenia muzyki J.S. Bacha w odniesieniu do współczesności (*Význam J.S. Bacha pre katolícku chrámovú hudbu dnes*, nr 3, s. 11–13 i nr 4, s. 1–11). Tekst ten został wygłoszony przez Autora w Trnavie, do uczestników kursu dla muzyków kościelnych, który odbywał się w ramach Trnavských Dni Organowych w dniach 15–20 sierpnia 1999 r. Artykuł ten stanowi rodzaj preludium do 2000 r., ogłoszonego „Rokiem muzyki J.S. Bacha”, w związku z 250-tą rocznicą śmierci lipskiego kantora. Zapowiedź tych uroczystości znajdujemy w drugim numerze periodyku (Ladislav Mokry, *Rok 2000 v znamení Johanna Sebastiana Bacha*, nr 2, s. 7).

W dziale zatytułowanym: *Nová duchovná píseň* Yvetta Kajanová omawia (od numeru 2) rozwój współczesnych pieśni, a raczej piosenek religijnych na Słowacji (*Nová duchovná píseň na Slovensku*). W pierwszym odcinku autorka przedstawia rozważania terminologiczne i początki powstania religijnego nurtu muzyki młodzieżowej (nr 2, s. 32–33), następnie zastanawia się nad najbardziej typowymi cechami nowych pieśni religijnych, zarówno od strony ich powstawania, jak i wyko-

nywania (nr 3, s. 32–33), by zaprezentować wreszcie ich skrótową charakterystykę (nr 4, s. 30–31).

Coraz bardziej rozbudowana jest część sprawozdawcza czasopisma „Adoramus Te”. Bogatsze są przede wszystkim omówienia najnowszych nagrań muzyki religijnej (zarówno rodzimej, jak i obcej). Warto dodać, iż prezentowane są tu nagrania z kręgu muzyki klasycznej, jak i o charakterze bardziej popularnym. W wydawnictwach nutowych przeważają, co zrozumiałe, omówienia publikacji dzieł organowych. Część sprawozdawczą uzupełniają recenzje bądź krótkie prezentacje książek, relacje z sympozjów (o tematyce muzycznej oraz liturgiczno-muzycznej) czy recenzje z różnorodnych koncertów szeroko rozumianej muzyki religijnej. Całość dopełniają informacje i terminy najważniejszych wydarzeń związanych z tematyką prezentowaną na łamach czasopisma.

Każdy numer omawianego periodyku zawiera ponadto dodatek nutowy, w którym zamieszczane są utwory gregoriańskie, współczesne pieśni religijne przeznaczone na różną obsadę, opracowania chóralne, jak również krótkie przygrywki organowe.

Remigiusz Pośpiech